

Amerika Esperantisto

Vol. 12

SEPTEMBER, 1912

No. 2

THE NEXT NUMBER

The October number of AMERIKA ESPERANTISTO will be the "Congress Number," containing a report of the Eighth International Esperanto Congress, which took place during August in Cracow, Galicia, Austria. In spite of the great distance from America of the congress site this time, several esperantists from America were able to make the trip,

and their impressions and experiences will be given to you, together with the more formal facts concerning this "Jubilee Congress." The special price of five cents per copy in bundles of ten copies or more will be offered. How many copies will you be able to use? ORDER IN ADVANCE, PLEASE!

Esperanto in the "Cavalier"

DID you see the *Cavalier* of August tenth? If not, you have missed something, for it contained a story IN ESPERANTO! Get a copy of that number of the magazine at once, and after you have enjoyed it yourself, do not fail to show it to your friends. The story is written originally by J. B. Smith and J. U. Giesy, and the Esperanto version of it made by Dr. E. E. Haynes, Councilor of the Southwestern Division of the Esperanto Association of North America. The Esperanto version is furthermore prefaced by an extremely good and accurate appreciation of 'The International Language, expressing the attitude of the editor of the *Cavalier* con-

cerning this new venture on the part of the magazine in question.

Please do not order this copy at the news stand or bookstore. Send your ten cents to *The Cavalier*, the Frank A. Munsey Company, 175 Fifth Avenue, New York City, and say in your letter that you wish a copy of that number on account of the Esperanto story which it contains. SECONDLY, write to the editor of the *Cavalier* (same address) a letter or postcard telling how pleased you are with this, and how much you would like to see the experiment repeated. This is not only duty on your part toward the Esperanto movement, but courtesy which all good esperantists surely owe the progressive management of the *Cavalier*.

Will You Help Esperanto in Japan?

AMERICANS are especially interested in the progress of The International Language in the Orient, for we appreciate the great aid which Esperanto can offer, and the enormous impetus which will be given to the Esperanto Movement as soon as the Far East refuses to endure any longer the present wasteful situation which com-

pels Japanese, Chinese and other non-aryan races to master not merely one but several of the difficult and irregular national tongues of as many Western nations, small and large. Sooner or later the Far East is going to insist that one language of aryan character—and an easy one at that,—is enough to expect the Orient to learn for purposes of intercommunication with peoples of the Occi-

dent. The advantage to us will be obvious, for in the same way our business men, missionaries, correspondents, etc., can of course deal with the orientals more accurately and effectively through Esperanto than if they must struggle with those eastern languages which are said to be the most difficult in the world.

Now here is *your* opportunity to help Esperanto in Japan, without any trouble on your part. A prominent Japanese esperantist has suggested to the editor of a certain magazine in Tokyo that he establish an Esperanto department in this magazine. The editor is interested in the idea, and says he will do so if people desire it, and that he wishes us esperantists to help him find out. So our Japanese friend makes this request: Will every esperantist in North America please send a postcard or letter to *Mr. Ryo S. Omoto, Editor, The Japan Trade Review, Tokyo, Japan*, requesting that an Esperanto department be established in the magazine,

and intimating that you would like a sample copy of the magazine. Write in English, or in duplicate versions of English and Esperanto. This *Trade Review* now caters to American, Australian and English trade, although it contains some Japanese and French also. The editor will send you a sample copy free. When you get it, *be sure* to write and thank him (for you will find it very interesting), and repeat with renewed enthusiasm your suggestion that an Esperanto department be made a permanent part of the magazine.

If you should happen to write to any of the advertisers in the copy of the *Japan Trade Review*, be sure to write in Esperanto only.

You might pass on this address and request to your foreign Esperanto correspondents, too, asking them to keep up the good work in Esperanto only.

You won't forget, will you?

Esperanto in the Press

AMONG the articles and news notes on Esperanto which have recently appeared in American magazines and papers, the following have come to our notice:

A long and excellent editorial on "The Progress of Esperanto" in the *Boston Herald* of August 12.

An article not quite a column long, pithy and well written, in the August number of *American Journal of Clinical Medicine*, by Dr. J. R. Schofield, of Fort Collins, Colo.

Three front-page articles, in the *Annapolis Evening Capital*, due to the efforts of Rev. James L. Smiley.

In the *Havana Post*, a letter concerning the Esperanto Club on the U. S. S. Rhode Island.

In the *Youth's Instructor*, a series of articles on Esperanto, by Dr. G. H. Heald, of Washington, D. C.

In the *Utica Daily Press*, a long article by Ernst Terrill, of Utica.

In the *Perth Amboy Chronicle*, frequent articles and news items, well headlined and well placed.

Town Talk (San Francisco) published a long interview with Mr. Frank C. Drew. The entire interview was about Esperanto, thus serving very well a second purpose of propaganda for Esperanto.

In the *New York Call* of recent date, an article by J. C. Lipes, and another by Dionizio Antonio Klajin.

Der Herold, of Detroit, has opened a regular Esperanto Corner in its pages.

The *Abend Post*, also of Detroit, recently has contained excellent articles on Esperanto, and will continue them.

In the *Camden (Me.) Herald*, a column article.

In the *Jolly Joker*, a collector's magazine, a column article in July, by J. Dejung, Jr., of Rhineland, Wis.

The *Omaha Bee* used the heading "Esperanto to Aid Religion" for an article reporting the Second Annual Convention of District Number 2 of the Nebraska C. E. Union and quoting from an address made by Rev. C. P. Lang at the convention.

The *Mansfield (O.) News* printed a column article furnished by Dr. Lydia

De Vilbiss Shauck. The *Shelby Citizen* contained a short article from her pen also.

The *San Juan Islander*, of Friday Harbor, Wash., published a two-column article by Richard H. Geoghegan, of Alaska, doubly interesting because Mr. Geoghegan was a pioneer in the launching of Esperanto in the English speaking world.

An illustrated article on "Getting around the Tower of Babel" by R. G. Hulburt, of Kirksville, Mo., appeared in

a number of the papers belonging to the Western Newspaper Union.

The *Cornell Alumni News*, a rather important college monthly, published a good article on Esperanto, written by H. B. Frost.

The *Baltimore Sun* contained a good article explaining "Why Esperanto," by Rev. Paul F. Hoffman.

The *Times, Herald*, and other Washington (D. C.) papers have contained news notes about the Eighth Congress and other matters.

Mr. Fisher Receives Appointment

R. HENRY W. FISHER, president of the Esperanto Association of North America, has just been appointed a member of the Standardization Committee of the American Institute of Electrical Engineers, and also a member of the United States Committee of the International Electrotechnical Commission.

The commission is composed of engineers and scientists of many languages, its object being the unification of electric terms, units, etc. Excellent progress has been made in the very intricate work with which the various committees have to deal. Much of the work is done through correspondence, but occasionally an international meeting is held. The last one was at Turin.

On the American Committee are such men as: Dr. C. A. Adams, A. E. Kennelly, of Harvard University; Prof. Charles F. Scott, of Yale; Charles P. Steinmetz, world-famed engineer of Gen. Elec. Co.; Edw. B. Rosa, of the Bureau of Standards, Washington, D. C.; Samuel Sheldon, of the Brooklyn Polytechnic Institute; B. G. Lamme, the well-known expert of the Westinghouse Electric & Manufacturing Co.

Mr. C. O. Mailloux, the well-known consulting engineer of New York City, is chairman of the latter committee. He, too, is an esperantist. Mr. Mailloux very quickly acquired the knowledge of Esperanto, which he has used to some extent abroad.

LOCAL COMPANY USING ESPERANTO IN BUSINESS.

The Standard Underground Cable Company, of this city, is thoroughly up-to-date in its methods. It is among the first large concerns in this country to take advantage of the wonderful growth of Esperanto as an international auxiliary language and use it in a commercial way. The current number of the *Brazila Esperantisto*, the official publication of the Esperantists of that country, contains a large advertisement setting forth in Es-

peranto the products of the local concern and inviting correspondence. Esperanto is widely used in Brazil as well as all other South American countries, where all languages are spoken, but mainly Spanish and Portuguese. In Esperanto the advertisement reaches all regardless of the mother tongue. Already the cable company has received assurances that the advertisement is attracting attention.

—*Perth Amboy Evening News*.

Official Communications

Sub ĉi tiu rubriko la redaktoroj voionte presigos komunikaĵojn de ĉiu esperantista societo, kiu havas inter nia legantaro sufiĉe da anoj aŭ kies speciala fako de laboro interesos niajn abonantojn.

The Esperanto Association of North America

Central Office: Washington, D. C.

COMMITTEE APPOINTMENTS.

The following have been appointed members of the Committee of Examinations and statistics, of which Dr. C. H. Fessenden is chairman:

Dr. Joseph H. Noble, Philadelphia, Pa.

Mr. Wm. H. Huse, Manchester, N. H.

Mr. J. Dejung, Jr., Rhineland, Wis.

Mr. Ellwood Wilson, Grand'mere, Quebec.

The following have been appointed members of the Committee on Propaganda, of which Mr. Odiorne Gleason is chairman:

Miss E. J. Meriam, Boston, Mass.

Dr. B. K. Simonek, Chicago, Ill.

Mr. Lehman Wendell, Tacoma, Wash.

Mr. E. C. McKelvy, Washington, D. C.

SPECIAL FINANCE COMMITTEE.

The SPECIAL FINANCE COMMITTEE wishes again to call the attention of EVERY ESPERANTIST in North America to its purpose.

As outlined at some length in the August number of AMERIKA ESPERANTISTO, this committee took up the matter of attempting to enroll the coöperation of the Esperantists in putting the Central Office and the General Secretary upon such a financial basis that effective work might be done without putting upon the Secretary the heavy financial burden as well as the work.

This committee, at first self-appointed but now officialized and duly authorized by the General Council in session at Boston, asks each and every person, who is really interested in pushing forward this great work, to assist by contributing,

aside from regular membership fees, such sum as each can afford for the purpose of paying our secretary and giving him and the executive committee extra funds for propaganda.

For nearly two years Mr. Reed has given his entire attention to the Esperanto work without receiving any remuneration at all. Previous to that time he received part of the amount which had been established as a proper salary for the secretary. This amount which is due him he has requested us to consider as his donation to the Cause. For personal financial reasons, Mr. Reed is no longer able to afford such donations, but, after some persuasion, he permitted the General Council to re-elect him after assurance that the Esperantists would surely hold up his hands financially.

One man has thus given over two years' income to the work! Can not each of us give each year the income of at least one or two days?

About eight hundred dollars has so far been given or pledged, in amounts from twenty-five cents to one hundred dollars.

All contributions and pledges for the above purpose should be sent to Mr. Nahum Ward, Treasurer, Special Finance Committee, 51 Claxton Street, Dorchester, Mass., and acknowledgments will be made in AMERIKA ESPERANTISTO.

Pledges should state the amount pledged and whether payable in one or more sums at special dates, or payable in monthly installments.

In addition to Mr. Ward, the SPECIAL FINANCE COMMITTEE consists of Mr. Edward S. Payson, President of the NEW ENGLAND ESPERANTO ASSOCIATION, and Dr. D. O. S. Lowell, Vice President of THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA.

In addition to those acknowledged in the August number of AMERIKA ESPERANTISTO, the committee acknowledges, with thanks, the following:

CONTRIBUTIONS.

A Friend	\$1.00
J. A. Morton	5.00
Samuel Polinaro	1.00
Frank C. Drew	5.00
Herbert E. Kershaw	2.00
Henry H. Barroll	2.00
Ellwood Wilson	5.00
A Member	2.00
Chas. B. Wells	10.00
E. J. Meriam	1.00
O. G. (Boston)	1.00

PLEDGES.

Robert A. Chandler	6.00
Henry A. Beach	5.00
G. W. Reed	12.00

TREASURER'S REPORT

JUNE, JULY AND AUGUST

RECEIPTS

Membership fees	\$29.75
Sustaining membership fees	24.00
Students League memberships	7.00
Students League contribution	16.50
Sale of Heralds	17.16
Sale of watch fobs	2.00
Contributions	3.75
Examinations	7.95
	<hr/>
	\$108.11

EXPENDITURES

Deficit May 31	11.66
Postage	35.04
Assistants	16.00
Office rent, three months	22.50
Expressage	1.70
Examinations	5.25
Office supplies	8.41
Multigraphed letters	4.00
Balance on hand Aug 31	3.55
	<hr/>
	\$108.11

MORE INTERNATIONAL MARRIAGES

On behalf of the esperantists of America, AMERIKA ESPERANTISTO offers most

cordial felicitations to the following new "esperantistaj geedzoj:"

Miss Dorothy Inman and Mr. E. A. Millidge, of London. Although this is not an international match, yet it is of especial interest because Mr. Millidge and Miss Inman first became acquainted at the Esperanto Congress in Antwerp. Mr. Millidge is the author of the forthcoming Esperanto-English dictionary, which is to appear this fall.

Miss Anna Winberg and Mr. J. Van Twisk, of Tacoma, Washington. Mr. Van Twisk is an esperantist from Rotterdam, who went to Tacoma to enter in business there on account of the Esperanto advertising of the city of Tacoma. Miss Winberg was a member of the local Esperanto club.

Miss Poula Grave, of Copenhagen, Denmark, and Mr. D. E. Parrish, of Los Angeles, who has been touring the past two years lecturing in Esperanto for the Los Angeles Chamber of Commerce. (Their engagement was announced in AMERIKA ESPERANTISTO a few months ago.) Mr. and Mrs. Parrish will sail for America soon, and their plans for lecturing in this country will be announced next issue, with details and suggestions for local clubs who wish to make early engagements with Mr. Parrish, who will have some wonderfully interesting and convincing experiences to relate.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

(Atesto pri Lernado)

Yuen R. Chao, Ithaca, N. Y.
Y. S. Djang, Ithaca, N. Y.
Miss Angeline Egan, St. Louis, Mo.
Miss Eliza H. Morton, Portland, Me.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

(Atesto pri Kapableco)

Miss Francis Davies, Indianapolis, Ind.
Miss Mary Parker, Indianapolis, Ind.
Jacob Malachofsky, Pittsburgh, Pa.

Naskiĝo de Insulo en Norda Maro

LA imposta ŝipo "Tahoma," kiu alvenis de somera vojaĝo en la maro *Bering*, alportis al Seatlo la unuajn fotografaĵojn de naskiĝo de nova insulo en la grupo Bogoslof. Tiu ĉi insulo kuŝas en la maro *Bering*. La vidintoj rakontas plej rimarkindajn scenojn, akompanatajn de grandegaj tertremoj, kiuj nepre skuis la fundamenton de Alasko, de la Alutia insularo orienten ĝis Skagway (skagŭej) kaj eĉ pli malproksime.

En la unua vizito Leŭtenanto Bagger kaj aliaj oficistoj de la "Tahoma" mal-supren iris en la bolantan krateron, kiu tiam troviĝis meze de lago en la insulo. Ili faris observojn kaj fotografaĵojn, multe malhelpate de la bolanta akvo kaj broganta vaporo. De la tria horo ĝis la oka matene, la 19an de septembro, 1910, la oficistoj kaj viroj staris mirigite sur la ferdeko de la ŝipo. Ili vidis la kolosan krevon, kiu dum nur malmultaj horoj ŝanĝis la insularon de la formo, en kiu ili ĝin jam vidis antaŭ naŭ tagoj, en preskaŭ nereconeblan formon.

La ŝipo "Tahoma" alproksimiĝis de 25-mejla distanco ĝis mejlo de la marbordo, kiam la atmosfero fariĝis tiel varmega kaj minaca ke la kapitano naĝigis la ŝipon al vilaĝo proksima de Unalasko. Dum alproksimiĝo al la insularo, la oficistoj faris observojn por la Nacia Geografia Societo, kaj ankaŭ fotografaĵojn por la *Seattle Daily Times*. Parolante pri la rimarkinda travivaĵo, la oficistoj klarigis ke jam de la unua vizito (la 10an de decembro) la grupo Bogoslof estis fariĝinta unu insulo kun diversaj pintoj. Antaŭe ekzistis du pintoj. "Kastela Roko," kaj "Fajra Insulo," inter kiuj la tero konstante estis aliformiĝanta aŭ tute malaperanta. La observoj montras ke la krevo, kiun ili vidis je la 19a de septembro, kaŭzis la duan aliformiĝon en la grupo de post kiam ĝin vizitis Kapitano Haake sur imposta ŝipo "Perry" la pasintan junion. La Pinto de Perry (nomita laŭ tiu ŝipo) ŝanĝiĝis de nun en du pintojn, inter la vizito de Kapi-

tano Haake kaj la observado de la oficistoj de la "Tahoma" la 10an de septembro.

Tiu aliformiĝo okazis pro granda terglito. La originala Pinto de Perry estis kreskinta ĝis ĉirkaŭ duobla amplekso, kaj la tero inter ĝi kaj la alia pinto estis responde aliĝinta.

Estis klare videble ke dum la intertempo la vulkanaj okazoj estis tre severaj kaj akompanataj de terura varmego. Aldone al la lafo, kiu kuŝis dike sur la novenaskita tero, oni trovis la skeletojn de miriadoj da marbirdoj, kiuj ŝajne mortis kaj estis rostitaj tuj kiam ili momente ripozis surtere post sia longa flugado sur la solaj rokoj. La ostoj de tiuj skeletoj, kiuj estis troveblaj po miloj laŭ la deklivoj inter la pintoj, estis tiom afektitaj ke ĉe la plej eta tuŝo ili disfalis en delikatan polvon. Leŭtenanto Bagger, kiu kun aliaj estis sur la ferdeko je la tria matene, trafe priskribis la krevon okazintan je la 19a de septembro. Li diris:

"La unua vidaĵo estis amaso da pezaj malhelaj nuboj ĉirkaŭ 25 mejloj antaŭ la "Tahoma," kiu estis naĝanta nordorienten po proksimume dek mejloj ĉiuhore. Tiutempe oni povis malmulte distingi tra la mallumeto, kaj dum la tago malrapide komenciĝis oni povis vidi unu grandegan nubon, pendantan super la insularo al kiu ni tiam almoviĝis, kaj tre proksiman de ĝi. Kiam ni alproksimiĝis, ekbriloj el blindiganta lumo intertempe trairis la nubojn, lumigante la maron kaj ĉielon ĝis la horizonto, kaj vidigis la insularon Bogoslof, malproksime en la distance. Tiu insularo estis la centro de agado. Jam ĉeestis ĉiuj oficistoj kaj viroj sur la ferdeko, por rigardi tion, kio ĝis la sunleviĝo prezentis teruran spektaklon.

La ŝipo estis alveninta ĝis 12 mejloj de la insularo, kaj kiam leviĝis la suno je la sesa horo oni povis apenaŭ vidi Fajran Insulon ĉe la rando de pezaj nuboj da cindroj, vaporo kaj fumo, kiuj tute envolvis ĉion ceteran. Kiam la ŝipo estis dek mejlon de la loko, oni povis klare vidi ke la flamoj, lafo, fanditaj cindroj,

vaporo kaj fumo eliras el la malnova kratero en sala laguno kiun oni jam rimarkis kiam la "Tahoma" vizitis antaŭe tiun ĉi lokon. Titanaj potencoĵoj estis agantaj, kreantaj grandegajn ekmoviĝojn, kaj la treega varmego, kiu produktiĝis interne de la terglobo, ekkaŭzis turniĝantan venton, kiun oni eĉ povis senti sur la ŝipo. Dum la "Tahoma" alproksimiĝis la forto de la vento komencis disigi la fumnubojn, kiuj sin tenis, kvazaŭ funebra drapiraĵo, super la ekstremo de la insularo; kaj je la sesa horo la tero ekvidiĝis. La ŝipo tiam alvenis sufiĉe proksime por ebligi fotografadon de la stranga kaj mistera spektaklo.

"Unu efekto produktita de tiu grandega kvazaŭa kaldrono bolanta meze la maro estis, ke ĝi plenigis la aeron je etaj vulkanaj polvoj, pro kiuj la "Tahoma" devis sin teni ĉe la kontraŭventa flanko de la insulo. La temperaturo estis certe varma, kaj senĉese plivarmiĝis ĝis preskaŭ la naŭa horo, kiam leviĝis kolono el ruĝvarmega lafo, atingante altecon de duonmeĵlo, meze de vaporo kaj nuboj. En la ĉielo super la nuboj la vaporo el la kratero leviĝis en ondoj pli ol mejlon altaj. Super la amaso, kaj malproksime trans ĝi, grandaj fluoj da fajro leviĝis kaj falis, kvazaŭ piroteknika pluvo, sur ĉiujn partojn de la insulo."

Kune kun tiu grandioza vidaĵo, kiu enkondukis la tagon, aŭdiĝis konstanta muĝado kaj sonoj kvazaŭ tondro eliris el la bolanta kaldrono en la lago. Restante ĉe la kontraŭventa flanko, por eviti la varmegon, la "Tahoma" malrapide alproksimiĝis ĝis mejlo de la marbordo. Ĝi ne tie restis longtempe, ĉar cindroj kaj fajreroj falantaj sur la ferdekon avertis ke oni atentu pri danĝero, kaj la ŝipo foriris al la Unalaska marbordo. Parolante pri Kastela Roko kaj Fajra Insulo, la oficistoj diris ke tiuj estas 175 futojn altaj kaj kvaronon da mejlo longaj.

Ilia rakonto pri malsupreniro en la krateron diras ke ĝia amplekso estas ĉirkaŭ 228,500 metroj kvadrataj, kaj priskribas la centron kiel tumulton de lafo, fajro, bolanta akvo kaj vaporo. La kratero similis grandegan kribrilon kun fluoj da bolanta akvo, kiuj ŝprucas senĉese supren tra la truoj. En la mezo

troviĝis pelvoforma amaso, kaj gejsero supren ŝprucanta kolonon da akvo, kies diametro estis duono da metro granda. La oficistoj trovis nefirman starejon sur amaso da bakita koto, kaj dum ĝi subtenis ilian pezon ili daŭrigis sian observadon. Unu el tiuj kiuj partoprenis la danĝeran aventuron diris ke dum la tuta tempo kiam ili tie restis, la bolanta akvo kaj broganta vaporo faris tiom da bruoj ke oni devis vokegi unu al alia, por aŭdiĝi je distance de nur triono da metro.

La grandega suprenkrevo okazis en aŭgusto, kaj multe aliformigis la marbordan linion da Alasko. (La insulo Bogoslof estis nomita laŭ rusa admiralo Bogoslof en la jaro 1790; kaj usonanoj poste ĝin renomis Kastela Roko pro tio, ke ĝi estis nur roko kaj kastelforma.) Unue la originala insulo pligrandiĝis, tiam aperis dua insulo, kiun oni nomis Nova Bogoslof. Pli malfrue suprenĵetiĝis strio da tero kunliganta la du insulojn, kaj ankoraŭ pli poste aperis inter la du insuloj nova vulkana pinto, la "Konuso de Metcalf Perry."

En la jaro 1906-1907 aperis alia vulkana pinto en la kontraŭa flanko de la insulo. La 15-an de oktobro la nova pinto malaperis en grandegon golfon. La 7-an de julio, 1908, la Konuso de Metcalf Perry foriĝis, kaj anstataŭ ĝi aperis longa mallarĝa strio, kiu kunligis malnovan kaj novan insulojn Bogoslof. La ŝipanaro de la usona vaporŝipo "Albatross" estis rigardanta la insulojn, kiam oni vidis la supraĵon de la oceano aliloke leviĝi en grandegan kupoloforman ŝveligon, tiel grandan kiel la kupolo de la kapitulo ĉe Washington; tiam ĝi subiris kaj ree leviĝis. Antaŭ ĉiu subiro okazis grandega elirado de gaso, simila je granda bobelo trapuŝanta sin tra la akvo. Tiam ĉesis la kupoloforma ŝveligo kaj novaj pli teruraj ekmoviĝoj atentigis la mirigatajn vidantojn. Grandaj nuboj el fumo kaj vaporo eliris el la supraĵo, kie antaŭe estis ŝvelado. Dum oni rigardis la elŝprucado grade pligrandiĝis, ĝis ŝajnis kvazaŭ ĝi kovros la tutan oceanon kaj ĉielon.

Kolono da vaporo kaj fumo, fajro, ŝtonoj kaj alia materialo eliris el la oceano ĉielen, tiel alte ke la supron oni ne povis vidi. La kolono estis proksimume

tri mejlojn larĝa, kaj ĉiuj oficistoj de la "Albatross" rapide kuris sur la ferdekon por ĝin vidi. La spektaklo estis efektive la elsputado de submara vulkano, kiu aldonis al la amaso de la insuloj.

Kiam la ŝipo Perry vizitis la insulon, aro da oficistoj kaj viroj iris al la tero, kaj nomis la novan pinton, kiun ili trovis

elĵetita post la vizito de la "Albatross." Ili trovis la teron preskaŭ tro varmega por surmarŝi, kaj termometro, kiun unu el ili enmetis en fendon, tuj disrompiĝis pro la ekstrema varmego.

El la angla tradukis, kun permeso de "The Seattle Times."

E. R. HEDGMAN.

Izolita Lupo

DE DOKTORO M. A. LEACH

AKZISTAS lagaj fiŝkaptantoj, kiuj diras, ke ne estas danĝero ke kabano de fiŝkaptanto estos forportita kun la glacio; ekzistas nordaj ĉasistoj kiuj asertas, ke oni neniam vidas grizan lupon en Miĉigano, ekster la norda parto; sed en unu tago kaj nokto ambaŭ tiuj diroj kontraŭpruviĝis—por mi.

Antaŭ du vintroj mi pasigis kelke da semajnoj en Norda Duoninsulo de Miĉigano, vizitante malnovan lernejan amikon. Estas la kutimo de fiŝkaptantoj konstrui laŭlonge de la laga bordo malgrandajn kabanojn el ligno, aŭ eĉ peĉosmirita papero, kiujn ili starigas sur glitveturiloj kaj provizas per forneto kaj sidbenko. Kiam la lago glaciigas ili trenas tiujn kabanojn, iufoje kelkajn mejlojn, kaj lasas ilin fiksiĝi en la glacio kaj neĝo sur la supraĵo. Dum la vintroj la posedantoj ofte uzas ilin unu aŭ du tagojn en unu fojo, fiŝkaptante tra la glacio.

Mia amiko havis unu el tiaj kabanoj, kiu estis lokita ĉirkaŭ du mejloj de terpinto nomata Dekmejla Pinto, kiu gardis unu flankon de la golfeto. Tri aŭ kvar mejlojn de la laga bordo komenciĝas la montetoj, etendante sin trans la ŝtatlimon malproksiman cent mejlojn. Cervoj kaj ursoj estas ofte renkontataj tie, sed tre malofte oni vidas grizajn lupojn.

Unu matenon mi eliris tre frue, sola, al la kabano; la printempo estis forpasanta, kaj la glacio ne povis daŭri longe. Mi prenis kun mi novan provizon de la lignetoj, kiujn oni uzadas en la fornetoj, ankaŭ karbon da manĝaĵoj, ĉar mia amiko esperis kuniĝi kun mi pli malfrue en la tago. La vento blovadis forte, kaj

mi havis malfacilan laboron por atingi la kabanon, eĉ kvankam vojeto estis piedfrotita tra la neĝo; kaj mi povis senti la glacieron fleksanta sub miaj piedoj. Tamen mi opiniis, ke ne estas danĝero, ĉar neniuj kredis, ke la glacio jam fornaĝos, kaj eĉ se tio okazus, mi ankoraŭ povus atingi la bordon.

Atinginte la kabanon mi ekbruligis fajron, trahakis truon en la glacio, por fiŝkapti tra ĝi, kaj sidiĝis. Post unu horo mi malfermis la pordon por preni iom da neĝo por fluidigi, kaj miris trovi, ke la vento jam ŝanĝis sian direkton kaj blovas el la okcidento, venigante kun ĝi sovaĝan neĝadon. Okcidenta vento sole povis peli la glacieron el la golfeto, pro la formo de la bordo. Tio iom maltrankviligis min, sed tial ke la fiŝkaptado estis bona, mi baldaŭ forgesis la aferon, kaj dum ĉirkaŭ horo daŭrigis la sporton. Tiam aŭdiĝis subita bruoj, sonante kiel tondro. La glacio estis fornaĝonta.

Mi ĵetis min el la kabano, sed la neĝo estis blindiga, kaj kompreneble, mi ne povis vidi la bordon. Mi staris konfuzite unu momenton, sed ĉar mi ne havis kompason, mi povis fari nenion alian ol fidi la hazardon. Ĉirkaŭ mi sonadis tondrosimilaj ekbruoj, kaj la glacio tremadis strange. Mi timis, sed ĉar mi estis senpova en la afero, mi reiris en la kabanon kaj daŭrigis la fiŝkaptadon.

Tio okazis ĉirkaŭ tagmezo; mi rimarkis, tre trankviligite, ke neniuj fendoj fariĝis sub la kabano, tial, se la glacio ja fornaĝus, mi estus sur granda flosaĵo—dum iom da tempo. La grandaj flosaĵoj da glacio ne daŭras tre longan tempon sur Lago Miĉigano. Mi ne sciis tion, kio okazis ekstere, ĉar la ventego fajfegadis kaj muĝadis terure, kaj post ĉiuj kelkaj sekundoj la glacio fendigis

kun resonda krakego. Tial, pro manko de io pli bona por fari, mi metis paton, kiun mi havis kun mi, sur la forneton, kaj por ne lasi malpliigi mian provizon da nutraĵo, mi komencis fritti kelke el la fiŝoj, senintestiginte ilin ekstere de la kabano. Post kelke da minutoj la kabanino pleniĝis de plej apetitigaodoro, pri kiu mi supozas, ke ĝi iel rilatis al tio, kio sekvis.

Unue mi aŭdis serion da nelaŭtaj plorpepoj ekstere; poste io gratis sur la pordo. Mi mire malfermis ĝin, kredante ke iu hundo eble perdiĝis sur la glacio kaj trovis mian kabanon. Je mia surprizo, tamen, granda vila besto eniris, kaj rampis ĉe miaj piedoj, lekante miajn botojn; kaj kvankam mi neniam antaŭe vidis tian, mi sciis, ke ĝi estas griza lupo. La besto ŝajnis supermezure terurita de la fendiganta glacio kaj la ventego, ĉar ĝi ĵetadis timajn ekrigardojn al la pordo, kaj montris neniajn signojn de sovaĝeco.

Mi ne sciis kion fari, ĉar se mi provus elpeli ĝin, ĝi eble atakus min; tial mi nutris ĝin per kelke da pecoj da duone kuiritaj fiŝoj kiujn ĝi manĝegis malsatege. Poste ĝi ŝoviĝis en angulon apud la forneto kaj tie kuŝis kviete, rigardante min scivole, tute sentime. Mi iom karesis ĝin, kaj ĝi ŝajnis ŝati tion, tial mi perdis timon antaŭ ĝi.

Ĉirkaŭ la vespero—mi ne estas certa pri la horo, ĉar la ventego ankoraŭ sovaĝadis, kaj mi ne havis poŝhorloĝon—aŭdiĝis serio da teruraj ekbruoj de la glacio, sekvata de ĉeso de la maltrankviliga glacio-moviĝado, kiu ĝis nun daŭris la tutan tagon. La lupo laŭtigis longan timblekon, kaj mi malfermis la pordon. Sed nenio estis videbla krom la blindiga neĝo. Devas esti, ke en tiu tempo la glacio ekrompiĝis kaj komencis flosi el la golfeto.

Post kiam fariĝis mallume mi ekbruligis la lanternon, kiun oni tenadis en la kabano, kaj rekomencis fiŝkapti. Sed la hokŝnureto jam ne malleviĝis rekte malsupren, sed flanken fleksiĝis, apogante sin al la flanko de la truo, kaj per tio mi sciis, ke la glacio efektive flosas. Tial mi ĉesis fiŝkapti kaj sidiĝis flanke de la lupo, kiu ŝajnis ŝati mian socion. Mi jam antaŭe aŭdis ke danĝero

malsovaĝigas sovaĝajn bestojn, sed jen mia unua sperto pri tio.

Tiel mi ekdormis, kaj vekiĝis kun maltrankvila sento. Nepre estis longe post la noktomezo. Irinte al la pordo por enlasi iom da freŝa aero, mi vidis ke la neĝado jam ĉesis. Sed la nuboj ankoraŭ pendis en la ĉielo, kaj mi povis vidi nur tre malmulte. Mi forpaŝis de la kabano, portante kun mi la lanternon, kaj trovis, ke mi estas sur glacia flosaĵo ĉirkaŭ kvindek futoj kvadrata; ke sen-glacia akvo estas tute ĉirkaŭ mi; kaj ke neniom da tero estas videbla en la mallumo. Tial mi reiris en la kabanon, kaj, ĉar mia ligno estis preskaŭ elbrulinta, mi kuŝiĝis kaj kuntiriĝis flanke de la lupo, kaj ree ekdormis.

Kiam mi vekiĝis la suno jam antaŭe leviĝis, la tago estis hela kaj sennuba, kaj la tero kvar aŭ kvin mejlojn okcidente de mi. Tute ĉirkaŭe estis plataĵoj el glacio, moviĝante laŭ la fluo. Miaj timoj foriris ĉe la vido de la hela suno, kaj mi eluzis la reston de la ligno, kuirante kelke da fiŝoj por la lupo, dum mi manĝis tion, kio restis el la korbo da manĝaĵoj. Mi sciis, ke baldaŭ oni savos min, ĉar mi jam antaŭe aŭdis pri aliaj fiŝkaptantoj, kiuj forportiĝis kaj estis savitaj per la helpo de telegramoj el malproksimaj lokoj. La lupo kaj mi eliris en la sunlumon. Jam la besto fariĝis malafabla, kaj ne plu permesis, ke mi alproksimiĝu al ĝi. Mi opinias, ke tiel longe kiel daŭris la danĝero, ĝi timegis, sed ĉe la veno de la tago, kaj kiam savo estis proksima por mi, ĝia kruela naturo revenis en ĝin kun duobligita forto. Post du horoj mi ekvidis punkton moviĝanta inter la glacio, kaj kiam ĝi proksimiĝis, mi vidis, ke ĝi estas fiŝkapta boato, nedube kun sava grupeto en ĝi. Nun okazis la plej mirinda parto de mia aventuro.

La boato estis malproksime ĉirkaŭ duonon da mejlo, kaj tiuj en ĝi, ekvidinte min kaj svinginte la manojn, komencis proksimiĝi tra la flosanta glacio. Mi vidis la lupon rigardanta ilin kun starigitaj haregoj, kaj subite ĝi turnis sin al mi kun nelaŭta murmurego. Mi etendis al ĝi pecon da fiŝaĵo, sed ĝi ne atentis tion, kaj mi komencis timi, ke ĝi konstatas, ke ĝi ne estas savota kun mi. Kia ajn estis la kaŭzo, ĝi retiris sin kelke

de paŝoj kun la okuloj fiksitaĵ sur miajn, tiam rapide eksaltis al mi.

Mi havis nenian armilon, krom mal-longa tranĉilo, kiu estis fermita. Mi povis fari nenion alian ol eksalti flanken, frapante la lupon per mia pugno dum ĝi maltrafis min,—malnova boksa ruzo. Sed mi ne kalkulis pri tiu flanka mordbato de la granda dentaro, kaj kiam la besto ekstariĝis kaj returnis sin por salti al mi ankoraŭ unu fojon, mia brako elverŝis sangon el malgranda mordvundo. Mi aŭdis kriegojn de la proksimiĝanta fiŝkapta boato, sed ĉar la sava grupeto estis senarmila, ĝi ne povis helpi min.

Tuj kiam ĝi regajnis sian egalpezon sur la neĝo, la lupo venis al mi malrapide, kaj ankoraŭ unu fojon eksaltis. Mi jam estis efektive timigita, kaj kun la freneza penso deteni ĝin ĝis miaj amikoj povos helpi min, mi paŝis antaŭen por akcepti ĝin, kaj premkaptis ĝian gorgon per ambaŭ manoj. Ambaŭ ni falis sur la neĝon, ĉar la forto de la kunfrapiĝo estis grandega. Mi forte tenis ĝian gorgon, sed kvankam mi detenis la brilantajn dentojn, mi ne povis deteni ĝiajn piedegojn. Ĝi kruelege batis al mi per la postaj piedegoj, kaj la akraj ungegoj traŝiris mian veston kiel tranĉiloj. Mi

konstatis mian danĝeron en ĝusta tempo por ĵeti min malantaŭen. Tuj la lupo reatakis min, kaj ĉi tiun fojon la rigardo en ĝia vizaĝo tiel timigis min, ke mi ne restis por ĝi. Mi rapide detiris mian veston, kaj ĵetis tion en la vizaĝon de la besto; tiam mi turnis min, kaj, kurinte al la bordo de la glacia flosaĵo, mi en-saltis en la akvon.

Mi estas bona naĝanto, kaj la boato estis malproksime nur cent futojn, tial post kelke da sekundoj mi trovis min sur la boato kaj estis surmetanta varmajn vestojn. La vapormaŝino estis haltigita kaj ni restis tie, rigardante la lupon. Ĝi ŝajnis konfuzita pro mia malapero, kaj kuradis tien kaj reen sur la glacio; fine ĝi rigardis la boaton kaj blekis funebre. Neniuj el la homoj kuraĝis ataki ĝin per tranĉiloj kiel solaj armiloj, tial baldaŭ la boato estis returnita, kaj ni veturis el inter la glacio sur la liberan akvon. Mal-antaŭ ni la izola lupo sidadis rigardante nin malaperantajn, kaj malrapide, senes-pere, flosis antaŭen al sia morto.

El la angla tradukis

GEGO,

*Hawthorn, Victoria,
Australia.*

SPEECHES IN SIX LANGUAGES.

Esperantists might find a shining example of the need of a language everyone can understand in that meeting to be held in Old City Hall tomorrow evening under the auspices of the industrial department of the Young Men's Christian Association. The plan for the meeting is a good one, designed to make it of value to the representatives of various nationalities, but still the fact of its being necessary to have the speeches delivered in six different languages emphasizes the argument of the Esperantists in favor of one.

How much more good there would be accomplished if everything said and done at the meeting could be immediately understood by all present!

While the address in English is being delivered there will be a lot to whom the

talk will have no meaning. It will be the same while speeches are being made in Polish, Slovak, Croatian, Italian and Magyar.

The foreign born men will talk to those of their own race present on the value of citizenship, both to the individual and the community, and the English speaker will discuss the place of the foreign born in the civic life of America today.

The Y. M. C. A. is to be commended for arranging such a meeting, which, although unique, should be productive of a great amount of good. The point aimed at in this comment is only to show that those in favor of a "Common language" for the people of the world have an argument.

—*Pittsburgh Sun* (Editorial).

La Kaverno De Animalaj Floroj

AN "Norda Pinto," la norda pinto de Barbado, unu el la insuloj en la Karibea Maro, en la paroĥo Sanktulina Lucio, troviĝas unu el la plej rimarkindaj kavernoj sur la insulo. La "kaverno de animalaj floroj" estas gajninta grandan famon, ne tiel multe pro sia grandeco, kvankam tiu estas sufiĉe granda, kiel pro siaj belaj loĝantoj, nome, speco de besta kreskaĵo. Laŭ la tuta marbordo orienta de tiu ĉi regiono la tero estas krutego, kaj ĝiaj krutaĵoj malleviĝas en multaj lokoj perpendikulare en profundan akvon. Ili plene submetiĝas al la nordorientaj ĉiamaj ventoj, kaj al la forto de la grandegaj ondoj, kiuj, gajnante rapidecon kaj potencon dum ili alvenas de mez oceano, sin fortege ĵetas kontraŭ tiujn rokajn remparojn; per tio estas faritaj profundaj kavernoj, el kiuj unu estas tiu ĉi speciala kaverno.

Viziti tiun kavernon estas grava entrepreno por fremdulo, ĉar unue la loko estas malproksima, kaj oni malfacile ĝin alvenas, ĉu de Bathshebo ĉu de Ponturbo; due, preskaŭ eĉ junulo agema ne povas sendanĝere atingi la enirejon, escepte dum kompare kvieta vetero, kia okazas malofte de novembro ĝis majo.

En la mondo ekzistas kredeble nenia marbordo, ĉe kiu oni povas ricevi pli bonan ideon pri la potenco kaj la grandeco de la maro, ol ĉi tiu. La vastaj ondegoj envenas kun bruego simila al tondro, kaj leviĝas preskaŭ al la rando de la krutaĵoj; kaj oni ofte asertas ke ili eĉ tiun surverŝas, kiam forta vento blovas, kaj reirante lasas post si serion da kaskadoj el marŝaŭmo, kiuj apenaŭ ĉesas malsuprenfali antaŭ ol la sekvanta ondo enĵetiĝas. Al iu staranta sur la supro de la krutegaĵo ili aspektas nekontraŭstareblaj, kaj ŝajnas kvazaŭ la insulo mem simple naĝas kaj dancas sur ili.

Kelkaj kavernoj estas kunigitaj kun la supraĵo per elirejoj malvastaj kaj perpendikularaj, kaj kiam la vento estas forta, la maro, sin ĵetegante kontraŭ la krutaĵojn kaj enverŝigante en la kaver-

nojn, ŝoviĝas tra tiuj ĉi "elverŝiloj" kun akra sono kaj muĝego, kiun sekvas, je reiro de la akvo, laŭta blovado de aero almoviĝanta por plenigi tiun spacon. Oni diras ke kiam forta vento blovas la ĉefa elverŝilo elĵetas kolonon da akvo dek metrojn altan, kiu estas videbla kelkajn mejlojn.

La enirejo en la kaverno de animalaj floroj troviĝas en krutegaĵo dek metrojn alta, sub superpendanta roko simila al vestiblo. Por atingi ĝin oni transiras rifon, nomitan pro ĝia formo "la selo," dum la intertempo inter la reiro de unu ondo kaj la alveno de venonta ondo. Se oni estus kaptita de envenonta ondeggo, oni perdus la vivon. Sed en bona vetero ekzistas nenia danĝero, kaj se la maro estas iom kvieta, oni havas sufiĉe da tempo inter la ondoj por facile transiri. Kiam oni alvenas interne de la kaverno, oni ne plu sin trovas en danĝero, ĉar la fundo de la kaverno inklinas supren.

Pasante de la unua kaj pli granda kaverno (ĉar ĝi konsistas efektive el kelkaj malfermaĵoj kunigitaj de pli-malpli larĝaj trairejoj), la vizitanto alvenas al la "tapiŝo-ĉambro," tiel nomita pro la bela mozaiko el markreskaĵoj kiu kovras la fundon. Meze de la kaverno staras vazo preskaŭ ronda, entenanta grandan ŝtonon kovritan de akvo mirinde travidebla kaj klara. La vazo estas plenigita de akvo enĵetita de la ondoj, sed estas malfacile imagi ke tiuj potencaj amasoj de akvo, kiuj antaŭ momento tondris kontraŭ la krutegaĵo, povas sufiĉe kvietiĝi por enverŝi tiel mildan fluon. Ŝajnas kvazaŭ la genio de la groto estis venkinta ilian forton, kaj ili kvazaŭe kisas liajn piedojn.

Starante ekstere kaj vidante la eksteran enirejon plenigitan kaj kaŭzantan duonlumon en la interno, oni kredus ke la kavernoj estos plenigitaj, kaj ke dronos ĉiuj homoj, kiuj estas tie. Sed sento de sendanĝereco baldaŭ venas, kaj la vizitanto estas libera por ĉirkaŭrigardi kaj detale esplori la groton senĝene. La floroj, plejparte pale flavaj, similas unuoblajn kalendulojn, havante multajn pe-

talojn. Estas du ceteraj specoj, unu kun bluaj kaj alia kun brunaj floroj, kiuj estas trovitaj okaze laŭlonge de la rifo, sed ili ne posedas la brilan koloron de tiuj en la kaverno. La eksteraj floroj en la konstante moviĝanta maro ne bezonas tian allogilon, ĉar la kvazaŭaj petaloj de la floroj estas efektive antenoj de la animalo; kaj subite ili kuntiriĝas por enfermi tiujn atomojn, kiuj venas sufiĉe proksimen kaj taŭgas por ties nutraĵo. Sur la nebarita korala rifo, ĉiu turnakvo kaj fluo alportas al tiuj malfalditaj antenoj de la animalo ĝian kaptajon; sed en la kvietita groto ne ekzistas fluoj, kaj la mara anemono, katenite al sia roko kaj tie lasite sen sufiĉe da nutraĵo, malsatus kaj fine sensukiĝus. Ĵen estas mirinda ekzemplo de la alfareblo de vivaĵoj al nova ĉirkaŭaĵo; la mara anemono pretigas kaptilon, ĉar ĝi ne povas ĉasi sian kaptotaĵon; ne ekzistas fluoj por alporti manĝaĵon al ĝi, ĝia nutraĵo do devas veni memvole; tial la simplaj sengraciaj antenoj fariĝas similaj al petaloj de bela floro, ekbriletas per brilaj koloroj,—kruala kaptilo por la estaĵoj, kiuj pensis nur pri beleco kaj lumo.

Tuj kiam la mano alproksimiĝas por preni tiun mirindan floron, la petalaj organoj sin retiras, kaj la trunketo aŭ tubeto malaperas en fendon de la roko, el kie ĝi elvenis, baldaŭ reaperonte denove, post kiam la mano fortiriĝas kaj la akvo kvietiĝas.

Vizito al tiu kaverno permesas vere mirindan vidaĵon; la longa Atlantika ondaro alproksimiĝas la promontoron en grandaj nerompitaj amasoj, ĝis kiam ĝi tuŝas la krutaĵojn, kiam ĝi forte jetigas

kontraŭ ilin kun surdiga bruoj, plenigante la enirejon de la kaverno per akva kurteno, kies aspekto estas stranga kaj grandioza. Je la komenciĝo, kiam la amasoj da akvo estas dikaj kaj densaj, regas preskaŭ tuta mallumo, tiam sekvas subite dubebruna nuanco, kiu ŝanĝiĝas al flava brilego, ĝis kiam la ondo reiras, kaj hela lumo ekaperas ĉe la enirejo, malheliĝante denove pro la sekvonta ondo.

El Stark's History and Guide to Barbadoes tradukis

F. E. ANDREWS.

ANEKDOTO PRI LA KAVERNO.

La tradukintino de la ĉi supra priskribo, kiu mem estas vizitinta la kavernon, rakontas la jenan anekdoton pri okazintaĵo tiea:

La viroj, kiuj loĝas apud tiuj kavernoj, kiuj bone konas iliajn danĝerojn kaj la marmovojn, estas ĉiam volontaj esti gvidantoj, kaj la vizitanto nepre devas esti akompanata de unu tia gvidanto.

Unufoje gvidanto okaze trovis tie kelonion, kiun li kaptis, renversinte ĝin. Sciante ke li havas malmulte da tempo, kaj ke li devas rapidi por savi sian vivon, li ligis la kelonion sur sia dorso, forgesante meti la dorson de la kelonio kontraŭ sia propra dorso. Tro malfrue! La maro jam kovris la "selon!" nenio restis por fari, escepte de grimpado laŭ la krutegaĵo. Dum li faris tion la kelonio severe mordis lian dorson (ĉar en tiu klimato la homoj ne sin dike vestas), sed li nur ekkriis, "Ho, bone! Vi mordu hodiaŭ, morgaŭ venos mia vico!"

NOVAJ GEESPERANTISTOJ

Plezure ni anoncas pri du novaj geesperantistoj, kaj gratulas la fierajn gepatrojn, je la nomo de la amerika esperantistaro:

Richard Laurence McKirdy, filo de

Gesinjoroj James McKirdy, el Harrisburg, Pa.

Jane Besemer, filino de Gesinjoroj H. B. Besemer, Ithaca, N. Y.

Azteka Kalendaro

IU ĉi granda ŝtona kalendaro estis retrovita en la *Plaza major* de la ĉefurbo meksika la 17an de decembro, 1790, kiam laboristoj estis forprenantaj iom da tero. Nur 18 coloj da tero kovris ĝin. Versajne la aztekoj kaŝis ĝin tie antaŭ la alveno de la hispanoj.

Laŭ kalkuladoj ĝia pezo estas 482 centfuntoj! Nekompreneble ŝajnas kiamaniere la grandega ŝtono povis esti alportita de la altaj montoj malantaŭ lago *Chalco* ĝis Meksiko (tiam nomita *Tenochtitlan*), ĉar en tiu tempo ne ekzistis ŝarĝbestoj ĉi tie.

La tuta ŝtono estas perfekte skulptita. La supraĵo estas dividita en ses partoj. En la centro vidiĝas bildo de la suno kune kun ĝiaj insignoj kaj ornamoj. La kvar kvadratoj super kaj sub la suno reprezentas la kvar epokojn de la mondo kaj la kvar ĉefajn festojn. Flanke de la suno estas du signoj similaj al hufferaĵoj, kiuj reprezentas *Cipactonal* (Cipaktonal) kaj *Oxomaco* (Oŝomako) lian edzinon, kiujn la aztekoj kredis la elpensintoj de la astronomio.

La dua zono montras la dudek tagojn kiuj formis la aztekan monaton. La tria zono havas kvar figurojn iom similajn al renversita V, kiuj simbolis radiojn de la suno. Inter ili troviĝas dek rektanguloj malgrandaj, ankaŭ dek du kiujn kvazaŭ kovras la kvar figuroj,—entute kvindek du, la nombro da jaroj en la azteka jarciklo. En ĉiu rektangulo troviĝas cirklo kaj kvar malgrandaj ovaloj, figuraĵoj de la tagoj kiuj formis la semajnon, kaj la sumon da 260 tagoj kiuj formis la lunjaron. La sunjaro estis egala al la nia, konsistante el 365 tagoj.

En la kvara zono ankaŭ troviĝas kvar sunradioj, kies malsupra parto estas nevidebla. La malgrandaj arkoj reprezentas la stelojn ĉirkaŭantajn la sunon. La kvina zono montras al ni *Citlalinycue* (Citlalinikue), la laktvojon. Malsupre staras duvizaĝa figuro, kiu reprezentas la noktodion *Xoalteuctli* (Soalteuktli). La azteka kalendaro ŝtono estas fama monumento de antikva tempo, ĉar ĝi enhavas preskaŭ ĉiujn aferojn de la astronomio.

Laŭ antikvaj meksikaj libroj verkis

ILLAMATEUCTLI.

PRISKRIBO DE SOMERA LOĜEJO

Mia somera dometo ne estas precize ĉe la marbordo, sed je distanco de tri stratoj, kaj inter la pinarboj. Tial mi enspiras laŭvice la odoron de la pinarboj kaj la salan spiradon de la maro. Matene kiam mi vekigis, miaj okuloj vidas tra la fenestro la ondosimilan movadon de la pinarboj, kaj miajn orelojn ĉarmas la kantoj de sennombraj birdoj,—fringoj, regoloj, pegoj, alaŭdoj, perdrikoj, kardinalbirdoj, blubirdoj kaj, kvankam malofte, eĉ mokbirdoj; kaj plej multaj el ili muzikigas la aeron per siaj kantoj. Kiel ili ĉirpas kaj pepas unu al alia, kaj flugas tien kaj reen en la sunbrilo. Kiel la ruĝo, bluo, flavo kaj blanko ekbrilas antaŭ niaj okuloj, kiam la birdoj rapide preterflugas!

Vespere oni povas promeni laŭ marbordo kaj rigardi la ĉiam ŝanĝigantan maron, jen kvietan kaj ridetantan, jen rulantan la ondegojn sur la marbordon,

kie ĝi disfrakasas ilin sur la sabla bordo kun muĝego simile al kolera leono. Eble ĝi estas kolera, tamen ĝi devas obei al Tiu, kiu diras "Ĝis tie vi iru, sed ne plu."

Hieraŭ la maro estis belega; la vento blovis kaj la tutan maron kovris etaj ondoj, kaj de ĉiu ondeto rebriladis la suno. Apud la marbordo la akvo ŝajnis griza, preter tie ĝi aspektis verda, kaj pli malproksime la blua maro kunmiksiĝis kun la pala bluo de la ĉielo; kaj maro, ĉielo kaj birdoj kvazaŭe kantis kune sian laŭdon al Tiu, kiu kreis la teron, maron kaj ĉion sur tio, kaj rigardante ilin diris, "Estas bone."

De flirtantaj pinarboj, murmuranta maro kaj kantantaj birdoj mi salutas miajn karajn samcelanojn, dezirante al ĉiu agrablan someron kaj bonan sanon.

LOUISA S. WEIGHTMAN.

Book Reviews

FANTOMOJ, by Ivan Turgenev. Translated from the Russian by Dr. Andreo Fiŝer. 48 pages. 10 cents.

An interesting example of the difference between European and American ideas of what constitutes a plot or foundation. This ghost story leaves the reader as puzzled as usual. The language is very satisfactory, save that the author is inclined to unpleasantly long compounds, and too free use of affixes as independent roots.

LEVIDOJ. Translated from the Hebrew by Dr. Zamenhof. 71 pages. 50 cents.

Herewith appears Leviticus, the third book of the Bible, to add to the list already obtainable. Esperantists will, of course, wish to secure this at once.

BILDOJ EL LA BESTA VIVO, by K. Evald. Translated by Dr. I. Pataky. 86 pages. 35 cents.

A rather clever little tale of the struggle of primitive man with the animals, his conquest of them and finally his achievements of agriculture. There are many misprints, but most of them will not puzzle the reader.

TATTERLEY, by Tom Gallon. Translated from the English by Andrew Wilson. 198 pages. Paper, 45 cents. Cloth, 55 cents.

A novel translated with the idea of adding more popular literature to Esperanto. The language is direct and pleasingly accurate. Only a few peculiarities strike the reader, such as a too great desire to condense, resulting in such words as *tradentumi*, *ĉetabliĝi*, etc., and peculiar tricks of word order, such as monotonous placing of the object before the verb, and intertwining of modifiers often resulting in such cacophony as *tra la de pluvo lavitaj stratoj*, or *la morto de la de li amata fratino*. The word *ĉu* is considerably overworked, and the pronunciation of *Kaleb'n* is a theme for speculation.

FANTOMO EN LUBLO, by Kolomano Mikszath. Translated from the Hun-

garian by Eŭgeno Forster. 79 pages. 65 cents.

About a ghost who terrorized a village, but proved to be flesh and blood after all. The naive credence given by all the characters to the supernatural possibilities is interestingly shown, and as the ghost in the case seems to be still a "bogey-man" for Hungarian children the story is rather noteworthy. It is to be regretted that the too numerous small errors were not corrected before the book was printed.

PRINCO SEREBRJANIJ, by Tolstoi. Translated from the Russian by Maria Ŝidlovskaja. 285 pages. 95 cents.

A large book, clearly printed, and in good Esperanto. This makes it well worth while; and the fact that it is one of the chief works of Tolstoi, being a historical novel of considerable importance in Russian literature, suggests that every esperantist ought to invest in a copy at once. To read Tolstoi in Esperanto is reading nearer to the original than if a translation in a national language is selected.

VIDINDAĴOJ DE BOSTONO kaj ĝiaj ĉirkaŭaĵoj. 64 English pages, 12 Esperanto pages. Illustrated. 25 cents.

This was prepared for the use of members of the Fifth North American Esperanto Congress, under the auspices of the New England Esperanto Association, and will therefore be of additional interest to all who wish to own an Esperanto guidebook of an American city.

HISPANAJ DRAMOJ, by Jacinto Benavente. Translated by Vicente Inglada. No. 23 of the Esperanta Biblioteko Internacio. 37 pages. 10 cents.

This book contains three comedies from this famous Spanish author, translated by a well-known esperantist writer, and maintains the high standard of the series.

GVIDLIBRO TRA BUDAPEST. With numerous illustrations. 49 pages. 20 cents.

A rather more attractive book than many of the guidebooks now constantly being published, and worth reading for itself.

ILUSTRITA GVIDLIBRO TRA BUDAPESTO, de Geza Nyulaszy de Csaholy. 80 pages. 10 cents.

The first fifty-two pages are in Esperanto, the rest in Hungarian. There are number of advertisements, but also enough reading matter and illustrations.

GENTOJ KAJ LINGVO INTERNACIA. 15 pages. 5 cents.

The Esperanto version of Dr. Zamenhof's speech at the Races' Congress, published as No. 6 of a little series of booklets issued in Leipsic.

LERNOLIBRO DE ESPERANTA STENOGRAFIO, by Emil Stark. 24 pages. 50 cents.

A text-book of the Stolze-Schrey system of stenography.

TARPAUTINE KALBA ESPERANTO, by S. Tijunaitis. 208 pages. 65 cents.

This is a Lithuanian text-book of Esperanto, presenting the language in thirty lessons. Propaganda among Lithuanians is now possible, and the book is worth adding to one's collection for this reason, as well as because of its intrinsic propaganda interest.

THE PASSING OF BABEL, by Bernard Long. 69 pages. 20 cents.

A discussion of the history of Esperanto, its possibilities, etc., suitably given for use by prospective lecturers, but also rather interesting reading in itself. This is entirely in English.

TUTMONDA BIBLIOTEKO INTERNACIA JE LA MEMORO DE TOLSTOI. Each number translated by Anna Šarapov or N. Kabanov. These offer interesting reading matter:

1. Dio—Unu por Ĉiuj. 12 pages. 8 cents.

2. Unu Animo en Ĉiuj. 15 pages. 8 cents.

3. Unu Ŝtupo. 45 pages. 15 cents.

4. Per Kio Homoj Estas Vivaj. 32 pages. 10 cents.

5. Dio Vidas Veron, Sed ne Baldaŭ Diros. 16 pages. 8 cents.

6. Du Maljunuloj. 31 pages. 10 cents.

7. Kie Estas Amo, Tie Estas Dio. 19 pages. 10 cents.

8. Sieĝo de Sebastopolo. 71 pages. 20 cents.

Kaŭkaza Militkaptito. 36 pages. 12 cents.

KIE ESTAS LA EKLEZIO DE KRISTO, by M. van der Hagen, S. J. Translated from the Dutch by M. Borret. 159 pages. Paper, 35 cents. Cloth, 50 cents.

This work, translated with the approval of the Catholic Church, reached a large edition (some thirty-seven thousand) in the original national language, and has been widely read by both Catholics and non-Catholics. The first part of the book deals with the general theme of the true Church of Christ, the second with the means of recognizing it, and its characteristic qualities, the third with some fundamental differences between Catholics and Protestants. Care was taken not only that the language should be worthy from an Esperanto standpoint, but that the semi-technical religious expressions should properly give the meaning of the original.

ADDRESS BOOKS.

Although some of these books are not up-to-date, they will be found extremely useful for addresses, etc., at the low prices here quoted:

Adresaro de Polaj Esperantistoj, 1909, .10.

Belga Adresaro, 1910. .10.

Jarlibro de Italaj Esperantistoj, 1908, .10.

Annuaire de la S. F. P. E. (France), 1910, .10.

Ruslanda Adresaro, 1912, .35.

Sveda Jarlibro Esperantista, 1908, .10.

Tutmonda Jarlibro Esperantista, 1907, 1908, 1909, each .25.

HALIBUT AT PORTLAND

Sch. Esperanto was at Portland yesterday with 12,000 pounds of halibut, which sold at 8 1-2 cents for white and 6 cents a pound for gray.—*Gloucester Daily Times*.

You Ought to Take

SCIENCA GAZETO

A monthly magazine entirely in Esperanto, devoted to Science and Industry

Contains semi-technical articles on many interesting subjects. Subscribe for your own pleasure—and show each copy to some scientific friend.

Send subscription (\$1.50) through American Esperantist Company, Washington, D. C.

(Sample copy, 20 cents)

Li:—Ĉu vi ne opinias ke vi povos lerni min ami?

Ŝi:—Ne. Mi studas Esperanton, kaj ne havas tempon por lerni ion plu.

F. A. BAKER.

POLICANO: "Ĉu vi gardas tiun hundon?"

SERVISTINO: "Ne, la sinjorino diris ke mi estas tro juna kaj malsperta. Mi gardas nur la infanojn."

El la angla tradukis J. H. HEALD.

ESTAS MALFERMITA ABONO AL

„La Ondo de Esperanto“

(laŭ la adreso: Moskvo, Rusujo, Tverskaja, 26)

Dum la IV-a jaro de sia regula funkciado „La Ondo“ senpage donos al siaj abonantoj, krom 12 n-roj (16—20 paĝaj) la speciale por tiu celo tradukitan de s-ino M. Sidlovskaja ĉefverkon de rusa literaturo:

„Princo Serebrianiĵ“ de TOLSTOJ

(352-paĝa, grandformata librego, kies prezo por la neabonantoj estos aŭfrankite Sm. 1,60) Literat. konkursoj kun monpremioj. Portretoj de konataj Esperantistoj. Beletristiko origin. k. traduk. Plena kroniko. Bibliografio. Amuza fako. Korespondo tutmonda (poŝtk. ilustr.).

La abonpagon (2 rubl.=2,120 Sm.) oni sendu al „Librejo Esperanto“ (26, Tyerskaja, Moskvo, Rusujo) aŭ al aliaj Esper. librejoj, poŝtmandate, respondkupone, papermone aŭ per bankĉekoj.

Send subscription (\$1.10) through American Esperantist Company, Washington, D. C.

THE THEOSOPHIC MESSENGER

A magazine dealing with Theosophy and Occultism, Universal Peace and the Wider Tolerance

Official Organ of The American Section of The Theosophical Society

Mrs. Annie Besant
President

Albert P. Warrington
Gen. Secretary, and Editor

Subscription \$1.50 a year

Foreign \$2.00

Single Copy 15 cents

Address: Krotona, Hollywood, Los Angeles, Cal

DEZIRAS KORESPONDI

[Unufoja anonco kostas 20c. (40 Sd.) por ĉiu linio. Kvarfoja anonco kostas 50c. (1 Sm.) por ĉiu linio. Linio enhavas proksimume 42 literojn punktojn aŭ spacojn.]

S-ro Wm. Mason, Cashier Educational Dept., Albany, N. Y.

S-ino. Leila Wainman, Eldred, Pa., Ĉiam respondos.

S-ro Earle Stratton, 122 E. 3rd St., Jamestown, N. J.,—ĉefe kun fremduloj.

S-ro W. W. Milewski, U. S. M. C., U. S. S. Rhode Osland, pri teosofio, terkulturo, kaj Esperanta movado en la tuta mondo.

S-ro Jozef Turcsany, Rozsa-u, No. 9, Budapest, VII. Hungary.

Printing ? ? ?
ESPERANTO or ENGLISH

Have your work done by the first and best Esperanto printer in America. Clearly accented type. Skilled workmen. Modern machinery. Prices low. Workmanship careful. Material good. Letterheads for Esperanto societies and officers.

ERNEST F. DOW, W. Newton Sta., Boston, Mass.

GERMANA
ESPERANTISTO

La gazeto aperas en du eldonoj, kiuj quonmonate alternas.

Eldono A, eliranta la 5 an de ĉiu monato, celas la propagandon por Esperanto.

Eldono B, eliranta la 20 an de ĉiu monato, estas pure literatura.

Send subscription (\$1.15) through American Esperantist Company, Washington, D. C.